

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Programma Duurzame Zorg

Opgesteld door

Aan

Minister VWS
cc. MLZS en SVWS

Deadline: 31 oktober
2022

nota

Verduurzaming van de zorg

Datum
4 november 2022

Kenmerk
3456277-1038475-PDZ

Uw kenmerk

Zaaknummer
1038475

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Met bijgevoegde brief voldoet de minister van VWS aan de tijdens het tweeminutendebat d.d. 17 maart 2022 over de hoofdlijnen VWS gedane toezegging om na de zomer een brief aan de Tweede Kamer te sturen over duurzaamheid in de zorg. Daarnaast informeert u de Kamer hiermee over de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 (GDDZ 3.0) waar partijen en VWS de afgelopen periode samen aan hebben gewerkt en waarvan ondertekening voorzien is op 4 november a.s. U zult de GDDZ 3.0 mede namens de minister van LZS en staatsecretaris van VWS ondertekenen. Na ondertekening gaat de GDDZ 3.0 als bijlage mee met de brief aan de Tweede Kamer.

2. Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met de Green Deal Duurzame Zorg 3.0;
- Akkoord gaan met bijgaande brief en verzending daarvan op 4 november a.s., na ondertekening van de GDDZ 3.0, waarin u de visie van VWS op verduurzaming van de zorg beschrijft en de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 aan de Tweede Kamer aanbiedt.

3. Kernpunten

Met bijgaande brief schetst u de visie van VWS op het verduurzamen van de zorg en geeft u aan welke acties VWS en andere ministeries ondernemen om verduurzaming van de zorg te versnellen. De GDDZ 3.0, in de afgelopen maanden onder penvoerderschap van VWS tot stand gekomen, is hier onderdeel van. Deze biedt u, samen deze brief en voorts na voorziene ondertekening ervan op 4 november a.s., aan de Tweede Kamer aan.

In de bewindspersonenstaf van 19 september jl. bent u samen met de minister van LZS en de Staatsecretaris van VWS geïnformeerd over het proces van de totstandkoming van de GDDZ 3.0, heeft u aangegeven de concepttekst te ondersteunen en bent u akkoord gegaan met het ondertekenen van de GDDZ 3.0, mede namens de minister van LZS en de Staatsecretaris van VWS.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

29.10.22

De GDDZ 3.0 sluit aan op de ambities uit het Coalitieakkoord, akkoorden van VWS zoals het IZA, GALA en TAZ en de beleidsprogramma's ten aanzien van klimaat van de ministeries van BZK, EZK, LNV en IenW.

Datum

4 november 2022

Kenmerk

3456277-1038475-PDZ

Er is bij herhaling in de Tweede Kamer aandacht voor duurzaamheid van de zorg. Zowel GroenLinks (waaronder motie Ellemeet c.s.), PvdD en D66 als VVD, CDA (actieplan disposables) en ChristenUnie hebben recent of eerder bij verschillende gelegenheden het onderwerp aangekaart. Tijdens het recente commissiedebat 'Kabinetsreactie op het WRR-rapport "*Kiezen voor houdbare zorg. Mensen middelen en maatschappelijk draagvlak*" hebben de leden Ellemeet (GroenLinks), van Esch (PvdD) en Paulusma (D66) gevraagd om de aanbevelingen uit het rapport van de Gezondheidsraad mee te nemen in de Green Deal Duurzame Zorg 3.0. Dit is meegenomen in bijgaande brief. Zie ook onder 4g 'toezeggingen'.

Tijdens het debat over de begroting van VWS van 18 t/m 20 oktober jl. zijn door PvdD, GL, CDA en CU vragen gesteld over verduurzaming van de zorg. Antwoorden op deze vragen zijn opgenomen in deze brief.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Steeds meer professionals en zorgorganisaties maken zich zorgen over de gevolgen van klimaatverandering en milieuvervuiling voor de volksgezondheid. En steeds meer professionals en zorgorganisaties willen de impact van de zorgsector hierop verminderen. De Green Deal Duurzame Zorg 2.0 is inmiddels door 330 brancheverenigingen en organisaties uit de zorgsector ondertekend.
- De noodzaak tot verduurzamen van de zorg wordt steeds groter en de sector kijkt steeds nadrukkelijker naar VWS om 'regie te nemen'. Daadwerkelijk (kunnen) verduurzamen overstijgt de individuele bedrijfsvoering en vraagt ook iets in de keten en van het 'stelsel'. Het advies '*Verduurzaming hulpmiddelen in de zorg*' van de Gezondheidsraad¹ van 13 september jl. sluit hierop aan. De Gezondheidsraad adviseert o.a. dat duurzaamheid meer in de organisatiestructuur van zorgstellingen moet worden ingebed en dat er aanvullende wet- en regelgeving moet komen om de transitie van duurzame zorg te versnellen.
- Gezamenlijk optrekken van de sector en overheid is daarvoor nodig. De GDDZ 3.0 geeft sectorbreed richting aan de verduurzaming en volgt op de huidige Green Deal Duurzame Zorg 2.0 die in oktober 2022 afloopt. In de sector bestaat een grote wens om samen op de ingeslagen weg door te gaan, maar met concretere doelen en afspraken.
- VWS heeft het op 6 oktober jl. het hybride congres Duurzame Zorg 2022 "Groen doen leer je van elkaar" georganiseerd. Circa 500 bezoekers waarvan ruim 200 fysiek aanwezig in Zwolle hebben ervaringen, voorbeelden en vragen met elkaar gedeeld en elkaar geïnspireerd om verder aan de slag te gaan met verduurzaming van de zorg.
- Ondertekening van de GDDZ 3.0 is voorzien in de Nationale Klimaatweek waarin er extra aandacht voor dit onderwerp is. Voor de bijeenkomst van 4 november as. wordt eveneens aan de communicatie gewerkt.

c. Financiële en personele gevolgen

De brief en GDDZ 3.0 hebben geen directe financiële consequenties.

¹ <https://www.gezondheidsraad.nl/onderwerpen/zorg/alle-adviezen-over-zorg/verduurzaming-van-hulpmiddelen-in-de-zorg>

Datum

4 november 2022

Kenmerk

3456277-1038475-PDZ

De ondertekenaars van de GDDZ 3.0 spreken met elkaar af om in het eerste half jaar te komen tot een plan van aanpak waarin stappen staan beschreven die nodig zijn om de doelstellingen te behalen. Op basis van deze uitvoeringsplannen bespreekt de Regiegroep welke ondersteuning in operationeel en financieel opzicht nodig is en hoe die kan worden geleverd. De Regiegroep maakt zich hard om de uitvoeringsplannen bij de Rijksoverheid onder de aandacht te brengen teneinde de financiële haalbaarheid van de uitvoeringsplannen mogelijk te maken. De Regiegroep past de plannen vervolgens zo nodig aan, zodat deze passen binnen de budgettaire kaders van de betrokken zorgsectoren en de eventuele inzet van de Rijksoverheid. Uiterlijk 1 augustus 2023 beziet de Regiegroep hoe de uitvoering verder wordt opgepakt.

In de BR van 7 oktober jl. is het voorlopige besluit genomen om gedurende de looptijd van de Green Deal 3.0 de coördinatie op het thema duurzame zorg bij MEVA te beleggen, met daarbij de benodigde inhoudelijke ondersteuning vanuit de beleidsdirecties.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

De Green Deal is een convenant, met meer en minder concrete afspraken die niet in rechte afdwingbaar zijn en uitgevoerd moeten worden binnen de juridische kaders (zoals de milieu- en bouwwetgeving).

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Concepten van de GDDZ 3.0 zijn op meerdere momenten intern inhoudelijk afgestemd met de directies CZ, DMO, FEZ, GMT, I&Z, Jeugd, LZ, MEVA, PG, PZO, Sport, VGP, WJZ, Z. De Kamerbrief is eveneens ter consultatie aan deze directies voorgelegd.

De GDDZ 3.0 en Kamerbrief zijn binnen de Rijksoverheid afgestemd met BZK, EZK, LNV en IenW, FIN, Rijkswaterstaat en OCW.

De GDDZ 3.0 is geschreven gezamenlijk met brancheverenigingen Actiz, NFU, NL GGZ, NVZ, VGN, ZN en NVB. Daarnaast zijn concepten geconsulteerd en afgestemd met een bredere groep organisaties en (branche)verenigingen uit de zorg, waaronder NZa, RIVM, IGJ, ZiNL, ACM, TNO, Groene Zorg Alliantie, Zorg voor Klimaat, Milieuplatform Zorg, Coalitie Duurzame Farmacie, KAMG, NHG, GGD Amsterdam, NIP, NVAVG, Waarborgfonds voor de Zorg, Patiëntenfederatie Nederland, Verenso, FMS, KNMG, LHV en ZonMW.

f. Gevolgen administratieve lasten

De afspraken in de GDDZ 3.0 voorzien niet in een toename van de administratieve lasten in de zorg. Een aantal ervan beogen bij te dragen aan het verminderen ervan (zo spreken BZK, EZK en de sector af te kijken naar mogelijkheden voor verminderen van verantwoordingslasten rond energie).

Een van de afspraken is gezamenlijk een monitor van de voortgang te ontwikkelen. Beperkte administratieve belasting voor zorginstellingen is daarbij een uitgangspunt.

g. Toezeggingen

Met deze brief worden geen nieuwe toezeggingen gedaan.

Met deze brief worden de volgende toezeggingen en moties afgedaan:

- Toezegging 10522 uit het tweeminutendebat d.d. 17 maart 2022 n.a.v. het Commissiedebat hoofdlijnen VWS van 8 maart 2022
De minister van VWS zegt toe na de zomer een brief aan de Tweede Kamer te sturen over duurzaamheid in de zorg.
Deze Kamerbrief is invulling van deze toezegging.

Datum

4 november 2022

Kenmerk

3456277-1038475-PDZ

- Toezegging TZ202210-007 uit het commissiedebat 'Kabinetsreactie op het WRR-rapport "Kiezen voor houdbare zorg. Mensen middelen en maatschappelijk draagvlak" van 29 september 2022:

De minister zegt toe nader in te gaan op het verduurzamen van de zorg in de brief over de Green Deal en daarin de opmerkingen van de leden Ellemeet, Van Esch en Paulusma mee te nemen.

In de Kamerbrief onder "Aanbevelingen advies gezondheidsraad" worden de aanbevelingen van de Gezondheidsraad benoemd, wordt aangegeven dat deze in lijn zijn met de doelen en ambities uit de GDDZ 3.0 en worden enkele voorbeelden gegeven van de wijze waarop de aanbevelingen terugkomen in de tekst van de GDDZ 3.0.

De kabinetsreactie op dit advies wordt medio december aan de Kamer gestuurd.

- Motie Ellemeet c.s.²

De motie roep de regering op de Green Deal als instrument bij het verduurzamen van zorg te evalueren en een voorstel te doen hoe de inspanningen en voortgang van de zorgsector op verduurzaming via monitoring in beeld gebracht kan worden. Met betrekking tot het eerste deel van de motie is op 22 februari 2022³ het evaluatierapport aan de Tweede Kamer toegestuurd. In de Kamerbrief onder "monitoring" wordt ingegaan welke afspraken rondom monitoring in de GDDZ 3.0 zijn opgenomen.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

² TK 2020/2021, 35 570 XVI nr. 168: <https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/kst-35570-XVI-168.html>

³ TK 2021/2022, 35 925 XVI nr. 169: <https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/kst-35925-XVI-169.html>